

Benjamin Vogt synger ut om åndslivets frihet

Overhengende fare når frihetens umistelige gode vanhelliges

Etter Morgenbladet gjen- gir vi:

Det merkverdige sneversyn som har preget slike ekte forkjempere for åndslivets frihet som Francis Bull, Arnulf Øverland og mange andre når det gjelder «Den røde rubin», kan ikke opphøre å forbause.

All frihet avhenger i siste instans av folkets alminnelige samtykke og dette samtykke gis bare hvis friheten ikke grovt misbrukes. Dette gjelder politisk frihet og økonomisk frihet, men også åndelig frihet.

Vår moderne tid ligger formelig strødd med frihetsvrak som ikke skyldes annet enn frihetens eget selvmord. De fullstendig uterlige tilstander i Weimarrepublikkens Tyskland førte like lukt inn i Hitlerismen. Da nemlig friheten hadde sluppet alle tøyler, begynte selv tenksomme og ansvarlige folk å rope på orden heller enn på frihet. Og Tyskland er bare ett av flerfoldige eksempler på at den politiske frihet er gått til bunns fordi den politiske frihet er misbrukt. Akkurat samme fare står Frankrike overfor i dag. Dette synes da våre litterære skjønnånder å forstå!

På samme måte står den økonomiske frihet i fare hver gang den økonomiske frihet misbrukes. Hele grunnlaget for det sosialistiske formyn-

re. Det er nemlig forskjell på å skake opp folk på det dypeste som utallige forfattere har gjort ustraffet, og å krenke dem i deres innerste følelser som Agnar Mykle gjør.

At grensene skal være vide, betyr ikke at grensene skal være borte. Det er forskjell på å være åpenhertig og å være lidderlig, å være hemningsløs sann og å være ekshibisjonistisk. Hadde forsvaret i Rubin-saken fått medhold, er det ikke vanskelig å tenke seg hvilke farer for deres egen sak det ville medført.

Enhver filleforfatter ville ansett seg berettiget til å servere slibrige bøker under maske av litteratur. Vi ville ganske sikkert blitt overrent med mer detaljerte og mer outrerte etterligninger av Mykles «vellykkede» forfatterskap.

Og hva ville dette endt med? Jo, slik som stemningen er blant alminnelige og skikkelige mennesker her i landet, ville der før eller senere reist seg et uimotståelig krav om virkelig undertrykkelse av trykkefriheten for å sette en stopper for utglidning og ansvarsløshet.

Da kunne vi risikert å få Hitlers forbud mot moderne kunst, Stalins dirigering av musikk og litteratur, pietistens og puritaners fordringer om bare bibellesning på søndag!

Faren er ikke nær? Nei

Svenske kroner har siden 1939 steget med 34 pst. i forhold til norske. Vi er redd for at det er ikke gjort med det.

Den lille sten og den store Little Rock

Av PER WIIK

Det er sjelden stenene trefter der de skal, men det forekommer. Dessverre forekommer det bare ved misforståelse når de radikale kaster. Ja, de norske radikale har titt hatt det vanskelig. For hva skulle de gjort de radikale? Hva skulle de gjort hvis de ikke hadde hatt Franco, negerproblemet i USA, de norske nazister og Hitlergeneralene? De hadde stått der. For det har vært en ulvetid for dem som sognet til Moskva i ungdoms vår og siden har gjort det på bunnen av hjertene. Franco har vært god å ta til, nå og da en neger borte i USA, o.s.v.

Noen hver har fått en sten i hue fra de radikale. Det har gjort godt å kaste disse stene. Det har frisket opp i all denne vamble grøt. For de ulykkelige radikale har måttet delta i så mye hyling og fordømmelse som ikke kom

Hambro og æresgasjen

Av J. V.

Stortingsmann C P. Wright lovpriste forleden i «Famand» (nr. 20) C. J. Hambro i anledning av forslaget om æresgasje, og ikke uten grunn. Det kan være skjellig å si i Hambros favør om hans innsats som politiker, selv om den ikke har hatt synderlig virkning på fordelingen av velgermassen. Og den 9. april var han utvilsomt mer våken enn våre øvrige ledende politikere, etter at det først var blitt foreslått å gjøre det som burde vært gjort. At han fikk «Konge, Regjering og Storting» ut av Oslo til felles drøftelser utenfor invasjonsgrensen, må vel således regnes ham til ærtjeneste. Men hans henstilling til den kompromitterte regjering om å bli stående, burde det ikke være delte meninger om utenfor arbeiderpartiet. Det offisielt angitte motiv — at regjeringsspørsmålet ikke kunne holdes svevende —

illuderte visstnok i øyeblikket, men det er vel overveiende sannsynlig at partitaktiske hensyn her ble gitt prioritet foran landshensyn. Hambros svar på Nygaardsvolds henstilling i privat samtale, om Hambros overtagelse av ny regjeringdannelse, tyder på det. Det var ikke saklig grunn til å la «arbeiderregjeringen selv «søbe» den kål den hadde kokt». Situasjonen krevet tvertom øyeblikkelig fjernelse av den inkompetente, gjennom mange år forsvarsfiendtlige regjering som hadde det fulle ansvar for invasjonen. Den sjangse som her bød seg burde vært grepet for oppnevning av en ny, kompetent regjering av de partier som var minst medansvarlige for arbeiderregjeringens forsvars, nøytralitets- og utenrikspolitikk.

Hambros svar tyder på at han av partihensyn vek tilbake for å overta ledelsen i en vanskelig tid. En holdning

Fort. side 4

Aktuell bok i emning

Sandemose har uttalt seg friskt og omsvøpøst om adskillige ting i intervjuer med Stockholmspressen. Han gir den gledelige opplysningen at han er i Sverige for å samle stoff til en bok som skal handle om «det forryckte, onormala liv som de norske flyktningarna leva i Sverige», — et emne han burde ha meget sjeldne forutsetninger for å klare, kanskje like godt som Sigurd Hoel, som ikke har prøvet. Uten forbauselse leser man at handlingen i denne boken «med bitterhet, brustne liv og alkohol» samles omkring et dødsfall, drap eller selvmord.

Livsfarlig sak

Høyere lønn uten tilsvarende produksjonsøkning.

Brilleslangene og gullfrosken

Av OSCAR ØRNULF AALL

Det sies at en brilleslange som fikserer en hypnotisert frosk først sluker frosken i det øyeblikk denne rører på seg. Altså, konkluderer Niels Kiær i ett av sine uødødelige essays, kan en frosk så å si i all makelighet utsulte mangfoldige meter med brilleslanger bare ved å holde seg i ro.

Det er virkelig et morsomt eksperiment å la tanken leke med denne situasjon: en flerhet av brilleslanger ligger og fikserer samme frosk. Den indre giftproduksjon i slangene øker og enhver av dem ønsker at ett eller annet rovdyr eller fanden selv må ta alle de andre.

Verdensøkonomiens mange øyne var i mellomkrigstiden rettet mot gullet med en konsentrert oppmerksomhet som godt kan sammenliknes med den interesse sultne brilleslanger nærer overfor en hypnotisert frosk. — Riktignok tenkte ikke menigmann så meget på dette blanke metall, men han tenkte på arbeide og lønn, arbeidsgiveren tenkte på sine lån mot oftest ganske drøye renter, långiveren på sikkerhet og pengeverdiens stabilitet, og de som sørget for pengeverdiens stabilitet tenkte på gullet, som jo er alle tiders, og hele grunnstoffrekens best balsamerte mumie.

Slik spredte denne tankebetingete ådsselforgiftning seg fra hodet til halen på alle verdensøkonomiens gallesure brilleslanger under et stadig økende gjensidig hat alt etter-

G. O. Normann vil ha et mer karakteristisk nasjonalmonument

Jeg vet ikke hvem som først på våre sjøfolks innsats. Det-

le vikingene «vendte sine skuders stavne fra Nord» og dro i vesterled. De som gjorde strandbukk på Norges kyst

frihet er gått til bunns fordi den politiske frihet er misbrukt. Altså den samme faren står Frankrike overfor i dag. Dette synes da våre litterære skjønnander å forstå!

På samme måte står den økonomiske frihet i fare hver gang den økonomiske frihet misbrukes. Hele grunnlaget for det sosialistiske formynderskap på det økonomiske område er påstanden om at under frie økonomiske forhold misbruker den enkelte sin økonomiske frihet. Den eneste mulige måte å opprettholde økonomisk handlefrihet for folk i sin alminnelighet er derfor å sette grenser for misbruk av friheten for dem som lett henfaller til dette.

Andslivet står ikke i denne henseende i noen særstilling. Herrene Grieg og Bull og Øverland kan være sikre på at hvis det skulle bli alminnelig for litteraturen å gå på Burle-føtter her i landet, da ville åndsfriheten virkelig stå i fa-

trykkefriheten for å sette en stopper for utglidning og anstendighet.

Da kunne vi risikert å få Hitlers forbud mot moderne kunst, Stalins dirigering av musikk og litteratur, pietisters og puritaners fordringer om bare bibellesning på søndag!

Faren er ikke nær? Nei visst! Faren er allestedsnærværende, i ethvert land og til enhver tidsalder så snart frihetens umistelige gode vanehelliges.

Det er den totale mangel på virkelig oversikt og dømmekraft hos våre ledende forfattere og andre av litteraturens forkjempere som er så uhyggelig. Alle som holder på åndslivets virkelige frihet skal være evig takknemlige for det ene avbalanserte og frilynte utsagn som forekom i retten fra litterært hold — nemlig professor Winsnes' vidneprov.

Benjamin Vogt.

Tyske eksperter har hjulpet Sovjet

Halvparten av New York kan bli blåst bort av en sovjetisk raket som bruker 85 minutter på reisen, sa en vest-tysk rakett ekspert her om dagen. En av de siste H-bombene russerne slapp ned et eller annet sted i Sibiria hadde en sprengkraft tilsvarende 60 millioner tonn TNT. Også London kan bli mål for de nye raketene, og bare to raketter av den nyeste størrelsen er nok til å legge byen øde. Hvis raketten skytes ut i Riga vil den nå London på 16 minutter.

Mannen som kom med disse opplysningene, Rudolf Luser, sa at Sovjet har hatt hjelp av minst ni ledende tyske rakettforskere. Disse ble tatt til fange i 1945 ved Peenemünde og Kummersdorf og senere satt i arbeid hos russerne.

Sannsynlig har en av disse ni Dr. Habermohl, ansvaret for en slags flygende tallerken som det har vært meget tale om i den siste tiden. Den ble tegnet i Tyskland, men er siden blitt bygd ut i samarbeid med sovjetiske vitenskapsmenn.

England idag

Av de 20 000 som hver uke søker om tillatelse til å utvandre, er de fleste unge, fullt utdannede teknikere som vil skape seg en fremtid i et annet land. Den skade som denne blodtapping av uvurderlig arbeidskraft tilfører det britiske samfunnslegeme og hvilke konsekvenser den vil få for Englands fremtid, er uberegnelig.

Franco har vært god å ta til, nå og da en neger borte i USA, o.s.v.

Noen hver har fått en sten i hue fra de radikale. Det har gjort godt å kaste disse stene. Det har frisket opp i all denne vamble grøt. For de ulykkelige radikale har måttet delta i så mye hyling og fordømmelse som ikke kom fra hjertet. De måtte hyle med om Ungarntragedien, mens de rotet i skrivebords-skuffene etter Franco og et par svartinger riktignok. Det er ikke greit å være radikal i dag, det er nærmest balansering på slakk line. Det er slett ikke enkelt å være Dagbladet og Ragnar Vold. Og det er på ingen måte plankekjøring å være foregangsland og verdens våkne samvittighet. — Franco har hatt sin misjon, det er sikkert.

Enten må Norge eller Tyskland melde seg ut av NATO. Jeg foreslår at sistnevnte gjør det. Og tar med seg divisjonene sine. Det er temmelig nøyaktig halvparten av fastlandsstyrkene i Europa, og de blir sikkert alene om å oppføre seg som soldater i den kommende krig. — Det er åpenbart at nordmenn ikke liker tyskere. Og den situasjon kan fort oppstå at det kommer tyskere hit for å slåss — og da kommer nordmenn til å kaste stein. Vi må nemlig være konsekvente her hjemme. Det er ikke alet opp hverken soldater eller generaler siden 1945 i Tyskland, de ville i tilfelle være 12 år gamle. Vi bør bare godta de tyskere som er født i 1945. De andre er infisert. Hitlersoldater, Hitlergeneraler, Hitlertyskere. — Vi må ikke glemme de 5 lange tunge år herhjemme. Vi led, men vi vant krigen til slutt. Andre land led og vant de også og har glemt mye av det stygge tyskerne gjorde, men vi bør fortsette med å være et foregangsland. Vi er verdens våkne samvittighet: Ned med Franco.

G. O. Nordmann vil ha et mer karakteristisk nasjonalmonument

Jeg vet ikke hvem som først kastet ut ideen til et nasjonalmonument, men det må vel ha vært en som ikke synes vi har fått nok med den skogen av monumenter og minnesmerker som allerede er reist etter krigen. La det være som det vil med det; en ting er sikkert, en så kjølig mottaking som det seirende utkastet til nasjonalmonument har fått både av enkeltpersoner og organisasjoner, det har neppe noe utkast eller noen plan fått før her i landet. Vi har riktignok fått forklart utkastet, at en eien-dommelig forhøyning øverst skal forestille et balthelv, og at en stor kvinneskikkelse og en liten manns-person i halvfigur skal symbolisere det norske folket o.s.v. Men de fleste har ikke villet slå seg til ro med dette. De mener at disse nakne og halve menneskeskikkelsene ikke er noe verdig symbol på det norske folket under krigen, og den omvendte båten ikke gir noe fullgyldig symbol

på våre sjøfolks innsats. Dette og at monumentet ikke lar seg forstå direkte uten forklarende tekst, har så vidt jeg har kunnet se, vært kjernen i den kritikk som er reist.

Men det er ingen som hittil er kommet med noe forslag til en annen utforming av monumentet. Det er jo heller ikke lett. Jeg skal likevel tillate meg å komme fram med et forslag. Saken er at vi har et gammelt, praktfullt symbol som jeg mener ville gi et slående uttrykk for alt det vesentlige i denne forbindelsen: et drakehode. La oss reise et kjempemessig, høyt drakehode, gjerne en kopi av hodet på Oseberg-skipet som nasjonalmonument! Det ville bli øynefallende, vakkert, nasjonalt og monumentalt, kort sagt et virkelig nasjonalmonument. Og det ville vekke til live de rette assosiasjoner og følelser hos alle dem som monumentet er reist over. De som dro over til England, ville bli minnet om ferden over sjøen, da de i likhet med de gam-

le vikingene «vendte sine skuders stavne fra Nord» og dro i vesterled. De som gjorde strandhugg på Norges kyst under krigen, ville bli enda sterkere minnet om vikingedåden og vikingedåden riktignok med den forskjell fra de gamle vikingetogene at nå gikk ferden fra vest mot Norge i stedet for omvendt. De som satt heime i de lange åra, ville kunne minnes de mange dager og netter da de speidet over hav mot England og sukket:

Hvor bliver Riiser-Larsen?

Kommer ikke Johan Nygårds-vold?

Og sjøfolka, ja, de ville neppe kunne få et mer umiddelbart forståelig symbol for den farefulle og vågsumme seilassen på alle hav som de deltok i gjennom fire lange år.

Men de av oss som satt heime og så det som en oppgave å holde hjula i gang her, slik at det skulle være noe igjen å befri når frigjøringen en gang kom? Ja, vi ville også bli minnet om noe når vi så på dette monumentet. Vi ville bli minnet om all den eiter og galde som ble spydd ut over våre hoder i okkupasjonsåra og de dødelige hogga som ble retta mot oss da frigjøringen kom.

Jeg mener derfor et drakehode vil være den mest passende formen for et nasjonalmonument. Helst på en holme og vendt mot land.

Aust-Agder, 7. oktober 1957.

G. O. Nordmann.

FARFAR DYKTIGERE ENN OSS.

Fram til 1914 var som kjent 1 krone lik 1 krone i både Norge, Sverige og Danmark.

sikkerhet og pengeverdens stabilitet, og de som sørget for pengeverdens stabilitet tenkte på gullet, som jo er alle tiders, og hele grunnstoffrekens best balsamerte mumie.

Slik spredte denne tankebetingete ådsselforgiftning seg fra hodet til halen på alle verdensøkonomiens gallesure brilleslanger under et stadig økende gjensidig hat alt etter som faren for å dø av sult eller selvintoksering stadig rykket nærmere.

«Du veit da det atte snart skjer det noe,» sa en svært ubelest gårdsgutt til meg i 36. «for hå du kommer henne, på arbeidsplassen og andre staer, går folk og snakker vondt om hverandre».

Gullets passivitet er et naturfenomen. For så vidt kan krisen godt kalles en naturkatastrofe. Fullt så upersonlig kan ikke ansvaret plasseres for at de håpendes øyne ble rettet mot det dødeste av alt dødt. Det ansvarsforholdet vil ikke jeg påta meg å avgjøre. Men noen har alt tatt på seg å plassere ansvaret for krigen som vel var en naturlig følge av hatet. Det måtte være en rimelig oppgave for dem å finne ansvaret for krigen også.

I denne verden opptrådte altså Hitler. Mange mener at han var gal. Det er mulig: geni og galskap. Men i tilfelle bare en fordel. En gal fanger lettere oppmerksomheten enn en som er riktig, og han skulle lede interessen bort fra gullfrosken. Det lyktes. Og takk-nemligheten kjente ingen grenser. Ikke landegrenser i hvertfall: Innenfor Tyskland var den rettet direkte mot naziregjeringen, utenfor mest mot de såkalte «bedrede konjunkturer», enslags omskriving for at den gale, fornuftige, dumme, begavete, djevelske, guddommelige — men i hvert fall velsignet problematiske Adolf Hitler hadde klart å skape liv og røre på et sted som fanget interessen.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Ansvarlig redaktør Johannes Kringlebotn

Råskapen må ha en ende

Vi fant her om dagen følgende melding i Aftenposten — fra bladets korrespondent i Svolvær:

785 000 kroner er ennå utestående i bøter og inn-
draging hos nord-norske
landssvikere. 162 000 kro-
ner står ute i Nordland,
604 000 kroner i Troms og
79 000 kroner i Finnmark.

Var det noen som for flere år siden sa at «rettsoppgjøret» skulle være unnagjort i løpet av kort tid? Det hele skulle bli «raskt og rettferdig» avvirket! Dette munnsvør er det forlengst slutt på, ganske enkelt fordi rettssvikernes har bragt vårt folk ut i hengemyra — og der sitter de også selv i gjørme til langt opp på hal-
sen. Betegnende i så måte er et vitnesbyrd som så sent som den 18. ds. fremkom i Morgenposten. Her anmeldte lagmann Carl Bonnevie, (som er en på mange måter utmerket mann) Jens Bjørneboes bok — og han gjorde det på en hederlig måte — under overskriften:

Oppgjøret vi ikke
blir kvitt.

Klarere kan det ikke sies. Bonnevie avslutter med å erklære: «Kan boken bidra til at vi (altså de som ikke var NS) tenker nærmere igjen-
nom vårt nasjonale medansvar for rettsoppgjøret, er vi forfatteren stor takk skyldig». Forsåvidt bra talt, av herr lagmannen. Men det er ikke nok bare å la det bli med «å tenke nærmere gjennom». Det kreves handling og realiteter. Den ovenfor gjengitte melding fra Svolvær avkær til skinnenk-
verdigheten i det økonomiske oppgjør — en meget alvorlig side av rettssvikernes misgjerninger mot dem som var NS.

Det gjenstår 785 000
kroner bare i Nord-Norge.

Vi vil ganske enkelt henstille til rette vedkommende, enten det nå er Gerhardsen eller Haugland det gjelder, at de straks tar affære. Inndrivningsaktørene må uoppholdelig avslutte sin virksomhet, råskapen må ha en ende, før nye ulykker skjer.

Dansk blad om kong Håkon

Som konstitusjonel Monark havde Kong Haakon mege-
lidt at sige politisk, men han har heller aldrig saavidt og be-
kendt menneskeligt haft eneste Ord at sige til Imøde-
gaaelse af den forfærdende Uret og uretslige, vilkaarlige Be-
handling en meget stor del

Kronprins Harald ansatt som sersjant

Generalinspektøren har ansatt H.K.H. vernepliktig sersjantaspirant prins Harald som verneplik-
tig sersjant fra 14. januar 1957, melder «Nytt fra Forsvaret». Kronprinsen får ansiennitet fra 22. januar i år.

Fritt Forum Oslo

Britisk agent i NS tilkjent 550 000 kroner! For skade påført i landssvikfengsel

Det var engang under okkupasjonen at det befant seg en patriotisk norsk agent for Intelligence Service i Bergen. Han heter F... og hørte til dem som fikk ordre om å gå inn i Nasjonal Samling, og følge med der, slik at han kunne rapportere alt til sine oppdragsgivere i England. Sovjet hadde lignende NS-medlemmer.

Etter frigjøringen ble denne britiske agent arrestert på NS-basis og innesperret 11 måneder. Herunder ble han

mishandlet, fikk ødelagt en nyre og brukket flere ribben. Alt for Norge!

Dette skjedde mens F. var under beskyttelse av det såkalte landssvikspoliti — det som aldri har gjort noe galt, kfr. Anton Beinset og andre.

Historien vet å fortelle at «oppgjøret» var kanskje mest korrupt i Bergen. Husk landssviketterforskningen og henleggelsen av saken mot skipsreder Thomas Scheen Falck junior tross politiets innstil-

ling om tiltale. For eksempel.

F. syntes innesperringen på 11 måneder på NS-basis ikke var rettferdig — når han faktisk bare hadde opptrådt som britisk agent i de for det meste norskvennlige NS-folks rekker.

Denne flinke F — ble etter en rettssak for lukkede dører — tilkjent en erstatning av Norge på kr. 550 000.00.

Av dette vil det fremgå hva en knust nyre og noen knekkede ribben er verdt når myndighetenes mishandling har rammet et NS-medlem med britisk, konspiratorisk formål. Hvor mange falske eder er sverget, hvor mange prosesstricks — og revestreker er brukt for å gardere staten mot lignende erstatningssøks-
mål fra alminnelige NS-folks side, i tilfeller hvor disse har vært gjenstand for mishandling, ran, boikott, boplyndring, ja endog mord?

Man skulle synes at F. nå burde være tilfreds. Den norske påtalemyndighet beordret ført hans sak for lukkede dører av minst to grunner: Det kunne hjelpe «nasistene» at det ble offentlig opplyst at F. var blitt torturert i norsk demokratisk fengsel med et for ham leit resultat: en knust nyre og brukkede ribben. Intelligence Service ville heller ikke ha offentliggjort sine fremgangsmåter i Norge. Det er jo dessuten i krig for livet uavlatelig.

F. er for tiden irritert over visse påstander i den senere tid om at det ikke er prestert tortur, rettsfornektelse og korrupsjon av de «gode» nordmenn under «rettsopp-

Tanker til ettertanke

Av KAI NORMANN

Ingen, helhjertet, idealistisk innsats er eller har noensinne vært forgjeves.

La oss stanse et øyeblikk i avislesningen og la oss tenke over om ikke disse ord har evig gyldighet, er uttrykk for en åndelig lov. La dem trenge inn i ditt hjerte og kaste lys over spørsmål som plager oss. Det er tragisk å ha lidt nederlag i kampen for en sak som man mente hadde livets og fremtidens rett. Men hvordan kan vi med sikkerhet si at nederlaget virkelig var et nederlag?

Gjennom historien går som en rød tråd beretningen om menn og kvinner som vendte nederlag til seier, fordi de var fylt, ikke av nederlagets ånd, men av den seierens ånd som aldri kan underkues.

Spørsmålet blir da hvilken ånd som bor i oss, hvilken ånd

aldri har vært i fiendens hånd.

Quislings bærende ide var at hans NS skulle være avantgarden for en åndelig oppmarsj i vårt folk, idebærer og idespreder, en inspirasjonskilde og lysbærer i en mørk og materialistisk tid, hvor folket både innenfra og utenfra var truet av store farer.

En slik tid kaller på idealister, på en åndelig elite...

Det var et umåtelig krav hvert enkelt NS-medlem var stillet overfor, et veldig, et historisk ansvar.

Besto vi prøven?

Her må hver enkelt av oss rette søkelyset innover i oss selv. Her går det store skille mellom dem som grep selve vår bevegelses innerste ånd, dens kjerne, og dem som bare var medløpere, dem som sviktet i nederlagets ildprøve.

Finnes det en åndelig elite

VARM TAKK — og et forslag

Hr. overrettssakfører Einar Grimsø

Jeg ønsker De skulle føle litt av den takknemlighet og hjertevarme som strømmer imot Dem i disse dager. Vi er ikke vant med noen manndighet nemlig, og derfor må det nå smies mens jernet er varmt.

Det som mest trenges er at vi får opprettet et RETTSKOLLEGIUM. Burde det ikke bestå av frie jurister fra det hele land? Jeg kunne tenke meg at det burde være med 50—60 stykker. Her er mengdevis av jurister nå som har kvalme over «rettsoppgjøret», og som IKKE ønsker å ignorere sin lærer i strafferett, professor Jon Skeie. DETTE KOLLEGIUM ER DE GRIMSØ DEN RETTE MANN TIL Å FA ORGANISERT.

Til dette kollegiums nærmeste medlem kunne så de UTPLYNDREDE og de MISHANDLEDE henvende seg med sin sak, og når den pådommes, møter det ikke opp 1 — en forsvarer, men 10 — ti. Da vil det ganske vist ikke bli noen grunn til å misunne Erik Solems etterfølger i dommersetet. «Erstatningsdirektoratet» tilpliktes å ordne med omkostningene.

Skotselv, 14. oktober 1957.

Deres ærbødige

IVAR FRIHAUG-OSA

Den svenske kinokonge Anders Sandrew, som døde nylig har etterlatt seg en formue på 11 millioner kroner som er gitt til en stiftelse som skal arbeide til gagn for unge som mangler midler til å skaffe seg en god utdanning. Resten tilfaller Sandrews søsken og barn og deres

2000 er
henrettet
i Ungarn

Dansk blad om kong Haakon

Som konstitutionel Monark havde Kong Haakon mege lidt at sige politisk, men han har heller aldrig saavidt og bekendt menneskeligt haft en eneste Ord at sige til Imødegaaelse af den forfærdende Uret og uretslige, vilkaarlige Behandling en meget stor del af hans mest tro og lovyldige Undersaatter ble udsat for efter 1945, skønt den er en Skamplet paa Norges Navn og ogsaa paa Kong Haakons naar han valgte å tie og aabenbart ogsaa samtykke Vel kunde han kun have udrettet meget lidt, men han kunde da som for Eks. hans Broder Kong Christian af Danmark have nægtet at underskrive tilbagevirkende Straffelovs Dødsdomme. Ved Grundlovsbrud ordnedes Sagen alligevel i Danmark efter Politikernes Ønsker, og hverken menneskeliv eller det der er mere værd, ble sparet, men det var dog en kongelig Handling at nægte. Det, der i den Retning savnedes hos Kong Haakon, kan ikke erstattes med al Verdens Virak ved hans Død.

Red. Olsen i Revision.

DYRE PENGER

Før valget fikk vi høre at Arbeiderpartiet var garantien for lav rente. Vi vet hva vi har, var slagordet. Nå har det statskontrollerte DNL — underavdeling av SAS — tatt opp et lån til seks og en halv prosent med myndighetenes fulle velsignelse.

Vilkårene skyldes «spesielle forhold». Selskapet måtte betale det samme som en husbygger må gi for en annenprioritet.

Det er over et kvart hundre år siden vi har hatt så høye renter i Norge. Men i programmet og på papiret er *Gerhardsen* og *Bratteli* den lave rentes bolde riddere. (Dagbladet).

Kronprins Harald ansatt som sersjant

Generalinspektøren har ansatt H.K.H. vernepliktig sersjantaspirant prins Harald som vernepliktig sersjant fra 14. januar 1957. melder «Nytt fra Forsvaret». Kronprinsen får ansiennitet fra 22. januar i år.

Fritt Forum, Oslo

Emne førstk. mandag: «Forskning, fakta og fantasi».

USA

Er USA på trappene til ny krise? Statene har p.t. fire millioner arbeidsløse.

NB!

Til tross for at 4 værelses leiligheter på Oslo vestkant til 30 000 kroner selges allerede før tomtarbeidet har begynt, er vi inne i en økonomisk nedgangspriode som blir mer og mer merkbar med årene.

FORBUNDET BYGGES UT

Da dette nr. av bladet gikk i trykken onsdag samlet Forbundets landsstyre seg til møte i Oslo, under ledelse av bonde Anders Hafskjold. Den viktigste arbeidsoppgave som forelå til behandling var Forbundets organisasjonsmessige utbygning.

Grådig industri

Det beregnende maksimumsbehov for nye industritomter for Oslo-industrien i den kommende åtte-års periode er ca. 2500 mål. Herav faller omtrent 1500 mål på de mindre bedrifter, og ca. 1000 mål på de større.

I første halvår i år seilte vår flåte inn netto 1,7 milliarder kroner. For annet halvår vil det bli noe lavere, men det vil bli rekordinnseiling av valuta, og flere hundre millioner mer enn 2,9 milliarder som skipsfarten bragte i landets valutakasse i fjor.

kan vi med sikkerhet si at nederlaget virkelig var et nederlag?

Gjennom historien går som en rød tråd beretningen om menn og kvinner som vendte nederlag til seier, fordi de var fylt, ikke av nederlagets ånd, men av den seierens ånd som aldri kan underkues.

Spørsmålet blir da hvilken ånd som bor i oss, hvilken ånd du og jeg er av. Har den livets rett, er den uttrykk for de byggende og bærende, de skapende livskrefter?

Da har du og jeg gått igjen om et nederlag uten å ha lidt nederlag. Da er vi på marsj inn i fremtiden under faner som aldri har vært fratatt oss,

hvert enkelt NS-medlem var stillet overfor, et veldig, et historisk ansvar.

Besto vi prøven?

Her må hver enkelt av oss rette søkelyset innover i oss selv. Her går det store skille mellom dem som grep selve vår bevegelses innerste ånd, dens kjerne, og dem som bare var medløpere, dem som sviktet i nederlagets ildprøve.

Finnes det en åndelig elite i Norge i dag? Svaret er ubetinget ja. Den finnes både i og utenfor våre rekker. Hvis denne elite kunne finne sammen, arbeide og kjempe sammen i troskap mot felles idealer, da vil vi NS-folk erkjenne at Vidkun Quisling ikke har levet og kjempet forgjeves.

RUSSLAND OG VI

I sin bok med ovennevnte tittel (Jacob Dybwads Forlag 1930) skriver Vidkun Quisling i det avsluttende kapittel «Sammenfatning og Utsyn» følgende som har en merkelig aktualitet også i dag.

Så ser vi da Russland for oss som verdensrevolusjonens verksted og festning med front mot Asia og Europa, med sine agenter og blenkere over hele kloden fra Australia, Syd-Afrika og Argentina til Norge og Island, fra Mexiko og Seattle til Japan. En oppgave som synes skapt for Russland som ligger der bredt og naturrikt i sin sentrale, og dog noe bortgjemte og utilgjengelige stilling mellom øst og vest; en sjettepart av alt land og med en tolvtedel av menneskene på jorden.

Man spør seg selv: Hvorfor all denne larm? En så veldig begivenhet som den russiske revolusjon må dog bak alle disse blodsutgydelser og ødeleggelser ha en dypere mening og hensikt, både for Russland og verdens liv, enn en utopisk verdensrevolusjon og praktisering av Karl Marx' ideer.

Forts. neste nr. Ved H. Ø.

Hatten av for Ueland og Fanebust

Vi viser til deres vurdering av Jens Bjørneboes nye bok, inntatt i dagens avis.

Hvem var de?

Hvilke gjenlevende norske jurister var det som var med og avsa dødsdom over landsmenn i fredstid? Send oss navn og opplysninger. Også over de som førte aktoratet.

Norsk dårskap

Hvem kan hjelpe oss med opplysninger om hva det danske generalagentur har måket inn på salg av Fordvogner til Norge?

En kvinne som regner seg som intelligent, krever samme rettigheter som en mann. En kvinne som virkelig er intelligent behøver ikke gjøre det.

Den franske skuespillerinne Edvige Feuillère.

for ham det resultat. En knust nyre og brukkede ribben. Intelligence Service ville heller ikke ha offentliggjort sine fremgangsmåter i Norge. Det er jo dessuten i krig for livet uavlatelig.

F. er for tiden irritert over visse påstander i den senere tid om at det ikke er prestert tortur, rettsfornektelse og korrupsjon av de «gode» nordmenn under «rettsoppgjøret». Vil han synge ut?

ALEXANDER LANGE.

Flyene -

Er det flere som blir reddet av ambulansefly enn som forulykker under flyving?

Den svenske kinokonge Anders Sandrew, som døde nylig har etterlatt seg en formue på 11 millioner kroner som er gitt til en stiftelse som skal arbeide til gagn for unge som mangler midler til å skaffe seg en god utdannelse. Resten tilfaller Sandrews søsken og barn og deres barn.

Ungarn

Kadar stengte onsdag, på 1-årsdagen for folkereisningen mot russerveldet, kirkegårdene med de falnes graver.

Scharffenberg har sagt

— Jansen nevner at jeg protesterte mot selvtekt overfor de som hadde stått i forhold til tyskere. Hårklippingene osv. var straffbare handlinger, og når dydsdragonene ikke sjelden samtidig stjal i de hjem de ulovlig trengte inn i, og undertiden blottet kvinnene og gned deres kjønssdeler inn med nesler, var deres sedelige forargelse bare skalleskul for råskap. Kjønnssdriften er en urdrift langt sterkere enn nasjonalfølelsen som er et sent oppstått kulturprodukt.

Fra psykologisk synspunkt kan man derfor ikke fordømme de mangfoldig tusen norske kvinner som forelsket seg i og ikke sjelden forlovet eller giftet seg med tyske militære, uten tanke på at de var landets fiender.

(Morgenbladet 29. 1. 1948).

— Quislingsaken ble forsert fram før den var ferdig forundersøkt. Mange av de viktigste dokumenter ble først fremlagt under hovedforhandlingen.

Forsvareren advokat Berg h utbrøt oppgitt 21. august 1945:

«Det er nå kommet et styrtbad av nye dokumenter over meg, og det kommer nye fra time til time. Det er mange ting som skal undersøkes i forbindelse med dette. Tiden til forberedelse av saken har vært uhyre knapp. Det er meget vanskelig både for min assisterende advokat og for meg å få gjennomarbeidet disse ting, ja, det er så å si ugjørlig å få greidd opp på denne måte».

Hovedforhandling burde ikke vært åpnet før alle dokumenter fra Nürnberg var gransket.

En annen mangel var at de tyske hvitbøker nr. 4.5 og 6 ikke ble fremlagt, de fantes i biblioteker i Oslo og kunne vært skaffet på dagen. De viste, med fotostatiske gjengivelser av engelske og franske offisielle dokumenter, at de allierte hadde planlagt å krenke Norges nøytralitet, for så vidt støttet de Quislings påstand. (Morgenbl. 9. 4. 1955).

(Samlet av A. L.).

2000 er henrettet i Ungarn

Den tidligere ungarske utenriksminister Gustav Henneyvey har uttalt at 2 000 ungare er blitt henrettet siden statsminister Janos Kadar overtok regjeringmakten. Henneyvey, som var utenriksminister i 1944, er nå leder for en organisasjon som arbeider for de øst-europeiske folks sak. Han opplyste videre at 20 000 sitter arrestert og 15 000 er internert i arbeidsleirer etter oppstanden. 10 000 personer har fått husarrest og 15 000 er tvangssendt til Sovjet-Unionen.

Fritt slag

Vi må organisere vår deltagelse i neste stortingsvalg

Kjære avisa mi.

Ja nå er valget over og de av oss «rettsløse» som har stemt, har fått mye igjen for stemmene sine.

Jeg var tilstede på landsmøtet og fulgte med interesse debatten om deltagelse i valget. Såvidt jeg forsto var ca. 1/10 for delakelse og 9/10 var mot. Dette stemmer godt med en undersøkelse jeg har gjort i distriktet her. Av alle de jeg har spurt erklærte 4 — fire — at de stemte og alle de andre svarte et bestemt «Nei». Hvis dette kan tas som gjennomsnitt for hele landet kan vi gå ut fra at størstedelen av oss ikke har stemt. Sammen med de der kastet bort stemmen sin kan vi vel regne med ca. 200 000 stemmeberettigede

Redaktør Hans Holten er med og rydder opp i norsk hykleri

Vi gjengir etter Nationen for 14. oktober følgende redaksjonelle artikkel — som bar overskriften «Den gang og nå»:

Det var engang, og det er ikke så rent lenge siden heller, at det fra norsk hold ble rettet en henstilling til svenske rettslærde om å gjennomgå og avgi betenkning om en viss del av vårt lovverk og rettsavgjørelser innenfor samme ramme. Om det var galt eller riktig med en slik henvendelse, sett fra et nasjonalt synspunkt, kan en her la ligge, det som interesserer i denne forbindelse er den harme den utløste i en stor del av den norske presse. Språkets kraftigste gloser ble tatt i bruk mot dem som hadde så liten sans for vår nasjonale verdighet at de ville ha utlendinger til å uttale seg om norsk lovgivning og norske rettsavgjørelser. Og

man var ikke videre skånsomme mot de svenske rettslærde heller som ville låne seg ut til slikt. I dette siste støttet forresten også svenske aviser ganske godt under, det gikk da virkelig ikke an at svenske menn satte seg til å overgranske lovgivning og rettsavgjørelser hos et nabofolk.

Det er ikke fritt for at man nå om dagen tenker med en viss forundring tilbake på den gang da man på begge sider av Kjølen var så engstelig for innblanding i naboens rettsavgjørelser. For det ville være synd å si at den samme forsiktighet preger de svenske aviser i dag, nå er man så visst ikke engstelig for å sette seg til doms over norsk lovgivning og norske rettsavgjørelser. Vi får høre at det er diktaturmentalitet og middelalder som rår hos oss, det er mørkemennene og reaksjonen som reiser hodet, og som har

seiret i Mykle-saken. Og danske aviser deltar i koret, den største danske avisen har til og med betegnet den norske dommen som vrøvl.

*

Men så rykker de vel ut de avisene her hjemme som før så nasjonalt forarget avviste at andre skulle legge seg opp i lovgivning og lovanvendelse her hjemme? Synger de ut i hellig harme til sine danske og svenske kolleger og minner dem om det syn de selv hevdet den gang det var tale om at svenske rettslærde skulle granske visse deler av norsk lovgivning og norske rettsavgjørelser. Vi har ikke sett noe større til det. Snarere er det slik at de aviser som den gang viste den største moralske forargelse over at andre skulle sette seg til doms over norsk lovgivning, de synes nå å ha mest spalteplass til overs for direkte sjikanøse angrep på en norsk rettsavgjørelse. Uten med et ord å gi uttrykk for sin nasjonale forargelse.

Om smak og behag kan det som kjent ikke diskuteres, heller ikke i dette tilfelle, noen liker Mykle, andre kan ikke fordra hans «åndsverker» enten de nå er eget fabrikat eller ikke. Det får vi få lov å være uenige om her hjemme. Men kunne vi ikke bli enige om å si de danske og svenske aviser som nå kappes om å overgå hverandre i snørrviktighet overfor norsk lovgivning og norsk rettergang et ærlig og tydelig hold kjeft, dette skal vi greie selv! Er det noe i veien med norske lover og norske domstoler, så er det vår sak å greie opp med det. Og vi kan kanskje også la våre kolleger hinsides grensene

Sitatmisbruk i Verdens Gang

Verdens Gang hadde i nummeret for 10. oktober, denne tospaltede overskrift: «Bjørneboes skildring infam og ondsinnet». — Skarp kommentar av Tom Kristensen.

Det må iallfall sies at VG's overskriftteknikk ikke bare er ondsinnet, men også sitatfeil! Ti Danmarks ledende litteraturkritiker Tom Kristensen har aldeles ikke skrevet at Bjørneboes bok er infam og ondsinnet, hva leserne ifølge VG's overskrift må tro.

Tom Kristensen skriver noe ganske annet. Han skriver positivt om bokens skildring av de sentrale personer: Majoren, Fransiska og Cato. Det er derfor direkte usant når VG skriver at han «leverner i det hele den norske forfatters verk ikke stor ære».

Det er just det Tom Kristensen gjør. Under titelen: «Ennu en norsk roman-sensasjon» gir han i nedenstående linjer boken en riktig bra omtale:

«Store partier av romanen er udmerket. Skildringen af den gamle officer, der bliver nazist, fordi Norge, bevidst har forsømt sitt forsvar, og hans to børn, der følger ham, Cato, der melder sig ind i «Viking» og kæmper på østfronten, og Fransiska der bliver sygeplejerske ved Røde Kors i Tyskland, er overbevisende. De tror selvfølgelig ikke på nazisternes grusomheder, det er engelsk propaganda. Men beskrivelsen av den venstre-orienterende, advokat Wastrup og hans elskerinde, er infam og ondsinnet».

Kristensen liker ikke nedenstående linjer i Jens Bjørneboes bok:

«De eneste som så på krigen fra et helt kvinnelig, fra et livsbevarende standpunkt, det

Det gjelder våre krigsinvalid

Vi ber deg være med oss i hjelpen for våre krigsinvalid. Send ditt bidrag, stort eller lite, til:

HJELPEORGANISASJONEN
for frontkjempere.

Postboks 1407 V, Oslo.

Postgirokonto 18070.

Benytt postgiroinnbetalingskort, det er enklest og billigst.

Appell fra Forbundet

Vi ber om velvillig mottakelse av den skrivelse vi disse dager sender ut til Forbundets medlemmer og andre interesserte.

Støtt innsatslinjen, og målet vil være i sikte!

Det store opus til minne om Vidkun Quisling!

«Laurbærkransen», et dikt av Kai Normann. Pris kr. 10.—, som kan innbetales over min postgirokonto 622 69.

Kai Normann, Ny Hellesund.

FOR POTETHØSTEN

Belteopptakere
Kastehjulsopptakere
for traktor og hest

Potetsorterere
Tørrvaskere
Rotskjæremaskiner

Fraktfritt levert kjøpers nærmeste jernbanestasjon eller d/s-anløpssted

GUNNAR BRADLEY

Innehaver Per Bradley

BERGEN

Telefon 10 285

Bøker

De bør lese!

Generalauditor Pürschel: «Rett kurs». Heft. kr. 14.00.

Senator J. R. McCarthy: «Den forspilte Sejr». Heft. kr. 11.00.

Erik Lærum: «Suez — Ungarn — Polen — Cypren». Heftet kr. 7.00.

Generaladmiral a. D. Hermann Boehm: «Norge mellom England og Tyskland. Innb. kr. 16.00. (Ventes i oktober).

Jens Bjørneboe: «Under en hårdere himmel». Innb. kr. 25.—. Boka er en sviende kritikk av landssvikoppgjøret.

P. THJØMØE,
boks 122, Stavanger.

Tlf. 21133 — Gir. nr. 64042.

Boka som har vakt stor oppsikt i USA og i flere andre land:

Senator J. R. McCarthy:

«Den forspilte Sejr»

i dansk oversettelse.

175 sider. Heft. kr. 11, fritt tilsendt.

P. T. JØMØE,

boks 122, Stavanger

Postgiro 640 42. Tlf. 21 133.

JUSTUS VERICULTOR:

Den norske kapitulasjon

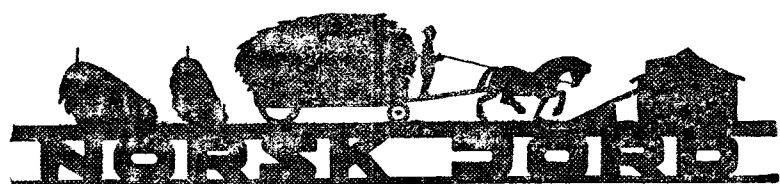
10/6 1940

og

Krigføringsproblemer

1940/45

A. Lange: «Boken vil hevde sin plass i bokhyllen til enhver tid».

Er bygdenes mangel på arbeidskraft slutt?

Er en ny epoke innledet i arbeidslivet på landsbygden? Det synes ikke lenger å være underskudd på arbeidskraft hverken i landbruk eller skogbruk. Dette omslaget er kommet raskt og overraskende. Arbeidskontorene merket tendensen klart og tydelig på høstfaredagen den 14. oktober.

Når folk som ellers er ansatt i landbruket, ikke lenger kan bli plasert der om høsten, søker de seg over til skogbruket. Det har de gjort i stor utstrekning i høst. Følgen er at det i år for første gang etter krigen heller ikke har vært noen vanskelighet for arbeidsgivere innen skogbruket å få fylt alle ledige plasser.

Formodentlig er det mekaniseringen i landbruket som gjør seg sterkere gjeldende enn før, likeledes nedslaktningen av mange husdyr, fulgt av mer korndyrking enn før. Ellers er antallet sysselsatte i landbruk og skogbruk omtrent konstant, til tross for de nye

Når folk som ellers er ansatt i landbruket, ikke lenger kan bli plasert der, blir de sendt til skogbruket. Det har de gjort i stor utstrekning i høst. Følgen er at det i år for første gang etter krigen heller ikke har vært noen vanskelighet for arbeidsgivere innen skogbruket å få fylt alle ledige plasser.

Formodentlig er det mekaniseringen i landbruket som gjør seg sterkere gjeldende enn før, likeledes nedslaktningen av mange husdyr, fulgt av mer korndyrking enn før. Ellers er antallet sysselsatte i landbruk og skogbruk omtrent konstant, til tross for de nye årsklasser som er kommet til.

velgere. Dette er en makt og vi bør sette all vår kraft inn for å få våre folk fylkesvis organisert, så stemmene ved neste valg kan kastes inn på en felles front hvor vi kan ha nytte av det. At vi som nevnt på landsmøtet blir kalt for «furtne» skal vi ikke bry oss om. De samme personer har også kalt oss «landssvikere» hvilket er mye verre. Som jeg anslo har størstedelen av våre folk betakket seg å ta noe ansvar sammen med brakkebaroner, rømlinger og tyskerarbeidere. Fire år kan høres lenge ut, men det trengs lang tid for å få utbygget forbundet og arbeidet bør påbegynnes snarest.

Siste nr. av bladet hadde en tankevekkende artikkel av o.r.-sakf. Einar Grimsø. Det var hårde ord, men på sin plass. Det burde vekke noen hver av oss til ettertanke og aktivitet. Vi kan ikke i likhet med bønder og fiskere organisere en streik, men vi kan som foran nevnt få istand en valgdeltagelse på felles front og på den «rette siden», og jeg tror at ferdig utbygget til neste valg, vil den bli et kraftig og gløselig våpen mot rettssvikernes». Sett i gang.

Østfold 10. okt. 1957.

S. D.

Det er ikke maten og drikken som skaper fest, men sinnelaget hos dem som møtes.

A diskutere med kvinnfolk er som å kappfly med kalver, sier et gammelt norsk ordtak. (Et gammelt og dumt ordtak).

Forbruket av grønnsaker mer enn fordoblet

Forbruket av grønnsaker er mer enn fordoblet her i landet på 20 år. Hver nordmann brukte jevnt ca. 43 kilo grønnsaker i 1955, mens forbruket i de siste årene før krigen var ca. 20 kilo. Forbruket av frukt er også steget vesentlig i samme tidsrom, fra ca. 31 kilo til 49 kilo pr. innbygger. Men, går det fram av den siste årsmeldingen fra Statens Ernæringsråd, grønnsak- og fruktforbruket i Norge ligger likevel lavt i forhold til de land det er naturlig å sammenlikne med. Sveitserne for eksempel, spiser gjennomsnittlig 73 kilo grønnsaker og 84 kilo frukt i året, men så er det heller ingen europeere som slår dem når det gjelder dette konsumet. De norske grønnsakprodusentene dekket det siste året omkring 90 pst. av vårt forbruk, og fruktprodusentene ca. 55 prosent.

Staten er hva den er, fordi borgerskapet er hva det er. Om staten skal bli bedre, beror derfor for oss selv.

Platon.

Ethvert menneskelig vesen er et geni når det gjelder å finne på unnskyldninger for sine feiltagelser og uvaner.

Prins Philip.

All makt er degraderende. Den degraderer den som utøver den, og degraderer den over hvem den utøves.

Oscar Wilde.

Alt som er menneskelig må gå tilbake dersom det ikke går frem.

Edvard Gibbon.

tighet overfor norsk lovgivning og norsk rettergang et ærlig og tydelig hold kjeft, dette skal vi greie selv! Er det noe i veien med norske lover og norske domstoler, så er det vår sak å greie opp med det. Og vi kan kanskje også la våre kolleger hinsides grensene forstå at den større åndsfrihet de briske seg av, etter vår oppfatning ikke har brakt dem så langt foran oss at det egentlig gjør noe. Iallfall ikke så langt at det berettiger det åndshovmod som er kommet til syne i denne sak, både før og etter dommen.

Vi hadde ærlig talt ventet at de aviser som før var så vaktsumme for vår nasjonale ukrenkelighet på dette feltet var gått i spissen også nå, men hittil har vi ventet forgiveles. Ble all forargelsen oppbrukt den gang, eller skyltes den andre årsaker?

*

Så langt Nationen. Uthevelsene er gjort av Folk og Land.

Alexander Lange.

Siden sist

Det britiske arbeiderparti har satt opp et program i fem produkter som en eventuell ny arbeiderregjering skal søke å sette ut i livet:

1. Stålintustrien og landedeveistransporten skal nasjonaliseres på nytt.

2. Spørsmålet om nasjonalisering av maskinverktøynindustrien og flyindustrien skal utredes.

3. Halvdelen av Storbritannias boligmasse, omkring seks millioner boliger skal overtas av staten eller kommunene.

4. Opprettelse av et fond som skal brukes til gjennom-

Det vakreste ved skjønnheten er det som intet bilde kan gjengi.

Bacon.

Men beskrivelsen av den venstre-orienterende, advokat Wastrup og hans elskerinde, er infam og ondsinnet».

Kristensen liker ikke nedstående linjer i Jens Bjørneboes bok:

«De eneste som så på krigen fra et helt kvinnelig, fra et livsbevarende standpunkt, det var tyskerpikene. Og dem klippet man håret av på gaten. Av med håret, så kunne de vær så god være gutter en stund og få litt bedre forstand! Mennene tok det lange, avskårne håret og svinget det i luften, kastet det på hverandre, trampet på det. Hu hei, har man sett på maken til fin måte å tukte kvinnen på!»

På dette punkt har imidlertid Bjørneboe en meningsfelle i mangfoldige livsbevaretere bl. a. i Johan Scharffenberg, hvilket fremgår — som man vil se — av et Scharffenbergsitat på annet sted i Folk og Land i dag.

Alexander Lange.

Bruk

FOLK OG LAND

til dine
annonser

eller d/s-anløpssted

GUNNAR BRADLEY

Innehaver Per Bradley

BERGEN

Telefon 10 285

Har du skaffet deg

DEN NORSKA RÄTTSUPPGÖRELSEN?

«Det resultat Instituttet er kommet til tør kunne formuleres således:

- Den provisoriske straffelovgivning var folkerettsstridig og derfor uten rettsgyldighet.
- Landssvikanordningen av dsbr. 1944 var grunnlovstridig og derfor uten rettsgyldighet.
- Landssvikoppgjøret var politisk motivert og derfor av diskriminerende karakter.
- Mot den prinsipielle problembehandling i lagmannsrett og i Høyesterett reises alvorlige anker».

A. E. Hedem i skriftet Statsmaktenes revolusjonære forhold til grunnloven.

Den Norska Rättsuppgörelsen kan du lettest skaffe deg gjennom Forbundet. Det er en bok som fortjener plass i enhver norsk bokhylle.

Vedlegg bestillingen kr. 30 over postgiro 150 28.

Hedem's ovenfor nevnte skrift har også vunnet stor ry og bør spres i størst mulig utstrekning. Koster 2 kroner pr. stykk, plus 30 øre i porto.

Betjent

til ass. forretning og skipsekspedisjon får plass snarest. Praktis v. forretn. og helst handels-skole. Søknad med attestavskriv og begynnerlønn basert fri pensjon utbes.

Har også bruk for en flink pike, der er villig å veksle husarbeide, butikk og ekspedisjonskontorarb. med min kone.

SIGURD KJELSBORG

Bogøy.

Lett huspost

hos enslig dame for kortere eller lengere tid, i Oslo.

Bill. mrk. «Attester eller referanser».

NB!

Troskapsplikten er gjen-sidig. En suveren og en regjering som rømmer landet i farens stund, og kommer hjem og dømmer levende og døde som har måttet ta en okkupasjons hårde og folkerettsbestemte vilkår — må ikke for fremtiden kunne tale om «troløshet» og «forræderi» i denne forbindelse.

Fra en artikkel i Folk og Land 14. 9. 57.

Pent pikeværelse

koldt og varmt vann, sentral-fyring, tilleie til en enslig dame mot litt hjelp eller uten. Referanser nødvendig. Bill. merk. «Frogner».

og

Krigføringsproblemer

1940/45

A. Lange: «Boken vil hevde sin plass i bokhyllen til enhver tid».

Fåes i Kiershowsgt. 5/1, og i Teatergt. 6 (Johannesen). Pris kr. 5,—.

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

VED BESØK I EGERSTUND

overnatt på

Victoria Gjestenheim

Strandgt. 41 — Telefon 497

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

TH. 44 75 54

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

Urmaker

R. Gjessing

Torvet — TH. 83 25 07

DRAMMEN

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger oljet, m/ kadimerte beslag.

Inneh. ALF T. LUNDE,

Mosseveien 8

TH. 68 88 17, priv. 67 07 79

Med lov skal
land bygges!

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

FOLK OG LAND

og sure myrer
må grøftes ut!

Lgm. Solems inhabilitet

I vårt nr. 32 er under trykkingen innløpet noen feil i ovennevnte artikkel.

På side 1 er følgende avsnitt delt i 2, adskilt ved annen tekst:

«Allikevel avsa han dom i rettssaken mot «Morgenposten» basert på at okkupasjonsmakten etter Haagreglene ikke kunne kreve at pressen skulle drive aktiv propaganda for fienden».

På side 4, er i 2. spalte falt ut et avsnitt, hvorved sammenhengen brytes på meningsforvirrende vis. Ifølge manuskriptet skulle her stå bl a.:

«I sine kommentarer har herr Solem forsvart anordningens inhumane økonomiske bestemmelser, såvel som de øvrige urimeligheter og in-

konsekvenser» — hvorom henvises til et medsendt utdrag. — — —

Høyesterettsadvokat Kiær Mordt har etter gjennomsyn av begjæringen erklært at det tvangsmessige grunnlag for inhabilitetskjenneelse her forelå». — — —

Fremleggelsen av begjæringen ble frarådet av forsvareren (h.r.adv. Finn Schjødt), som tok avstand fra den i retten, og fremholdt den stikk motsatte oppfatning».

I 3. sp. står: «prinsipielle og embetsplikter». Her skal «og» utgå.

Ad artikkelen «Vi og valget». «Dette taktisk-politiske oppgjør, er her blitt til «dette praktisk-politiske»..

Innsenderens signatur «J. V.» var dessverre falt ut.

«Under en hårdere himmel»

Overrettssakfører Erling Ueland
skriver om Bjørneboes bok

Jens Bjørneboe:
«UNDER EN HÅRDERE
HIMMEL». Roman.
J. W. Cappelens Forlag.
Oslo 1957.

(Fra Jærens og Sandnes
Avis).

Krigstiden var på mange måter en hard tid, mørklegning bokstavelig og overført, ytrings- og menings- og lidelse fulgte

mennesker som oss andre, med tilsvarende menneskelige feil, men også med gode sider, slik som folk flest.

*

Nå er den bok kommet som setter tingene på plass. Forfatteren Jens Bjørneboe har skrevet den.

Den forteller om menneskene, — om englandsfangerne, om jøderne

Arild Haaland legger nazismen under lupen

Men er ikke nøye med historisk løgn!

Forskeren Arild Haaland har etter en respektinnbydende arbeidsinnsats utgitt en tung mursten om det huset den skrekkelige Hitler bygget, et hus som nå rives ned av mange forskende fiender med tidsmessige anskuelser. Arbeidet skulle ikke synes så altfor vanskelig da Hitler presterte mye nedrivning selv! Riktignok kjører Hitlerforskerne i folkevogn og på Hitlers autostradaer for å studere hans etterlatenskaper, og de taler forhåpentlig med folk som fylte Tysklands divisjoner, jevne og sikre mennesker som visste hvorfor de kjempet.

Den slagne nazisme må være en sterk realitet i disse tyskfiendtlige forskere? Siden de på alle mulige måter beskjefteger seg med denne Europas avgjørende epoke. Dengang da en løsning i minnelighet kanskje siste gang lå der og vinket etter forkjemper. Mange kjempet og mange falt. Om deres død er det ikke sunget. I Norge er jo det ikke nødvendig. For her har jo alle nettopp sett at dikt kan erstatte død. — Men dikt kan ikke drive bort påtrengende problemer.

I en bok på 685 sider, utkommet på John Griegs Forlag Bergen 1955 — «Nazismen i Tyskland. En analyse av dens forutsetninger», legges det som i virkeligheten er Versaillestraktatens ektefødte barn

hatt ganske andre personlige forutsetninger for oppgaven».

Til grunn for arbeidet ligger ifølge herr Hegge dette magisterspørsmål:

«Hvorledes kunne det gå til at historiens mest siviliserte nasjon ble skyldig i historiens største barbari? Hva var det som fikk et folk, der har fremmaet en Goethe og Schiller, til å gå i døden for Adolf Hitler og Joseph Goebbels?»

Man behøver ikke å ha oppnådd en magisters kolossale innsikt for å svare: — Versaillestraktaten.

Det tyske folk gikk i døden mot den ikke for Adolf Hit-

Av
Potemkin

ler Selv en Hitler kunne ikke skapt lavinen — uten realitetenes diktatur.

Det ser ut som relativt uopplevet puggverk gjør visse magistre aldeles rasende.

Man kan ikke si at Hegge er godaktig mot en kollega på det lukrative antinazistiske marked, selv om det neppe er hans mening å skildre forskeren Haaland som et siste skudd på Erling Falks stamme. Et skudd — som i likhet med de andre Falkungene — til personlig livgivelse har festet sine røtter i en offentlig kasse — in casu Chr Michelssons Institutt For Videnskaper

praksis. Det er også utviklet en rekke teorier om virkninger i retning av nazisme».

Man kan med andre ord si at nazismen kom fra potten og gikk i potten?

UBEGRUNNET OVERFALL PÅ NORGE

Selvfølgelig har Haaland viktigere forutsetninger for nazismen å by på enn ovenstående. Skjønt meget kommer med morsmelken og opplevelser i barneårene. Mange blir dikter på det. Men den historiske sannhet — det vil jeg ha frem — den tar ikke Haaland så nøye som moderbrystet og potten. Hør fra side 583:

«I Norge ble nazismen representert av en stat som hadde utsatt oss for et ubegrunnet overfall».

Takket være ikke minst britiske forskere vet alle, og så Haaland at dette er en direkte usannhet. Et det for å skrive slike usannheter innimellom at herr Haaland får lov til å drive «forskning»?

Hambro og æresgasjen

Forts. fra side 1
som har vært avgjørende for den senere utvikling i retning av restriksjoner, ufrihet og inflasjon.

At kongen og regjeringen kom ut av Oslo førte sluttelig

Gud signe deg Olav — vår konge

For en misjonsprest er det et stort savn, når han ikke får lov å tale Guds ord.

Men det man ikke får si i våken tilstand, bryter seg ofte fram i søvne.

Min kone forteller, at siden jeg ble nektet å tale, er det ofte hun hører meg preke og synge salmer i søvne.

Natten etter at vi hadde fått vite at de siste politiske fanger var frigitt her i Norge, hadde jeg talt en hel masse, og hadde avsluttet min lange tale med å si: «Gud signe deg Olav — vår konge».

Helt siden 1940 har jeg høyaktet vår nåværende konge. Jeg hørte nemlig at han ikke den gang ønsket å forlate landet, men ville være hos sitt folk såvel i de onde som i de gode dager.

En skipper skal jo også være den siste til å forlate skuta, selv om den er synkeferdig.

Vi minnes Jesu ord: «Jeg er den gode hyrde. Den gode hyrde setter sitt liv til for fårene. Men den som er leiesvenden, han ser ulven komme, og forlate fårene og flyr». Ja, så lyder Guds sannhets ord.

Når en eller annen «ulv» neste gang kommer til vårt land, tror jeg ikke at vår nåværende konge vil forlate oss for å redde seg selv. Derfor vil jeg også i våken tilstand gjenta hva jeg sa i søvne: «Gud signe deg Olav — vår konge».

R. S.

Usann agitasjon av professor Alf Sommerfeldt

Den anglosyke professor Alf Sommerfeldt ved Oslo universitet skrev i juni nummeret 1948 av DET BESTE:

«— Når tyskerne og japanerne ødela skoler og universiteter, biblioteker, museer og laboratorier og drepte lærerne, var det et ledd i deres planer om et verdensherredømme der andre folk skulle være uopplyste slaver».

Professor Sommerfeldt forlot sitt folk under okkupasjonen, og ble englender. Han er ett av de mange eksempler på at den vitenskapelige tenkning forstyrres av propaganda og hindres av manglende mot til å ta et saklig standpunkt. Dette er en av grunnene til at vårt universitet delvis er blitt et tilbakeleggende område i forhold til forskingen ellers i verden.

Man kan selvsagt ikke stole på vitenskap som presteres av en mann som kan servere ovenstående nonsens.

Major von Knurren.

Ignis Ardens

heter den leilighetsbetonte universitetskantaten av David Monrad Johansen, skrevet 1933. Komponisten bruker her et mer linjært tonespråk enn i tidligere verker og harmoniene er moderat moderne. Teksten til kantaten er av Olaf Bull.

Man er ikke åndfull bare fordi man har mange ideer, like så lite som man er en stor feltherre fordi man har mange soldater.

Camfort.

Brillesjengene -

Forts. fra side 1

Jens Bjørneboe:

«UNDER EN HÅRDERE HIMMEL». Roman.

J. W. Cappelens Forlag.

Oslo 1957.

(Fra Jærens og Sandnes Avis).

Krigstiden var på mange måter en hård tid, mørklegning bokstavelig og overført, ytrings- og meningstvang. Sorg og lidelse fulgte i krigens fotspor.

Vi gledet oss til frigjøringen, men det viste seg snart at det ble mange ting som det ikke var grunn til å glede seg over.

De tusener som soknet til NS eller som av andre grunner ble mistenkt for hjelp til tyskerne, fikk en meget hård tid. Men ikke bare disse. Også folk som sto utenom følte tiden som en mørketid der hatet var det mest fram-tredende.

De politiske partier sluttet seg sammen for å gjøre opp med sine politiske motstandere, og de gjorde det på en slik måte at folk som betraktet Grunnloven som det viktigste når det gjelder lov og rett, ble helt forferdet.

Folk ble skutt — somme etter rettergang, andre uten. Menn, kvinner og ungdom ble puttet i fengsler uten at de fikk benytte seg av rettsmidler som hører et hvert sivilisert samfunn til. Folk ble plaget. Mange slik at de tok sitt eget liv. Andre mistet forstand og nerver.

Grunnlovens forbud mot konfiskasjon ble en papirbestemmelse. Hetsen fikk samme karakter som hekseforfølgelsene i gamle dager. Juristene sjonglerte med fraser. Kirkens menn sa: «Døm for at I ikke skal dømmes!» Pressens menn ropte på hevn, og fra de øvrige åndslivets menn hørte vi lite.

Sigurd Hoel skrev en bok der han unnskyldte NS-folkene med dette at de var blitt forskrudd som følge av foregående begivenheter i deres liv. Men få forsøkte å forklare at NS-folkene var

Bare arbeid — gleden kommer av seg selv.

Goethe.

mennesker som oss andre, med alle de menneskelige feil, men også med gode sider, slik som folk flest.

*

Nå er den bok kommet som setter tingene på plass. Forfatteren Jens Bjørneboe har skrevet den.

Den forteller om mennskene, — om englandsfarerne, om jøssinger i motstandsbevegelsen og ellers. Men den forteller også om NS-folkene, og Bjørneboe kjenner dem alle. Han fordømmer ikke, men forklarer, og blant annet forteller han om den familie som boken især dreier seg om, — om den bakgrunn som drev faren inn NS, gjorde sønnen til frontkjemper og datteren til Røde Kors søster på Østfronten. Han syner disse menneskene som idealister som lar sine handlinger diktere ut fra en hellig overbevisning om at de tjener landets sak og gjør sin plikt ved å opptre som de gjør.

Vi som arbeidet med disse ting under oppgjøret ved at Bjørneboe har rett til å skrive som han gjør. Vi vet at de beste innen NS var av de beste samfunnsborgere vi hadde. Og det er ikke bare en liten krets som vet dette. De menn som har laget Landssvikoppgjøret vet det også nå. I den første opphissende stemning skjøv de den slags tanker tilside. De kunne da unnskyldes. Men det som gjør tiden så forstemnende, det er at nå vet de at de har tatt feil. Men de tier hyklerisk. Landssvikoppgjøret skal være glemmt. «Ro omkring rettsoppgjøret».

Men er vi et sunt folk, kan ikke det som er skjedd glemmes. Vil vi en rettstat, må erkjennelse til.

Bjørneboe vil fortelle folk sannheten om disse ting. Han kan den, og han kan fortelle om den.

Les boka!

Stavanger, den 8. oktober 1957.

Erling Ueland.

*

Boken behandler også flere sider ved okkupasjonstiden, før- og etterkrigsårene. Den er nærmest en heldig kombinasjon av roman, historisk roman og kriminalroman, spennende og vekslende.

jo alle nettopp sett at dikt kan erstatte dåd. — Men dikt kan ikke drive bort påtrengende problemer.

I en bok på 685 sider, utkommet på John Griegs Forlag Bergen 1955 — «Nazismen i Tyskland. En analyse av dens forutsetninger», legges det som i virkeligheten er Versailles-traktatens ektefødte barn — den tyske nasjonalsosialisme — under Arild Haalands lupe.

I Morgenbladet 5. oktober 1955 gir magister Hjalmar Hegge både surt og søtt fra seg i anledning Haalands «allsidige belysning av det tyske problem». Og det tiltross for «Haalands egen opprinnelige, nærmest marxistiske oppfatning og hans liebhaveri: de psykologiske «aggresjons»-teorier».

Hegge skriver videre at denne «allsidighet er paradoksalt nok blitt en alvorlig svakhet ved verket. Den er nemlig oppnådd på bekostning av det personlige engasjement. Og hvor dette ikke er til stede, der mangler selvsagt også en virkelig forståelse av fenomenene. Haaland er ut fra sine ideologiske og metodiske forutsetninger nærmest uinteressert når det gjelder f. eks. den åndshistoriske aspekt av det tyske problem».

Hegge fortsetter og Gut vet med hvilken autoritet: «Haalands analyse av denne side av nazismen er både overfladisk og utilstrekkelig. Hva man ikke på noen måte kan si om hans behandling av f. eks. den økonomiske og politiske aspekt — hvor han har

Den vil bli lest av almenheten, av tingmennene og statsrådene, av statsadvokatene, riksadvokaten og dommerne, både de impliserte og de standsmessig indignerte som hilser rettsstatens gjenreisning velkommen. Bjørneboes bok er et høyverdig bidrag til gjenreisningsarbeidet.

Torolv Fanebust.

er godaktig mot en kollega på det lukrative antinazistiske marked, selv om det neppe er hans mening å skildre forskeren Haaland som et siste skudd på Erling Falks stamme. Et skudd — som i likhet med de andre Falkungene — til personlig livgivelse har festet sine røtter i en offentlig kasse — in casu Chr Michelsens Institutt For Videnskap og Andsfrihet.

Men jeg vil legge til: Kasse eller ikke kasse — regimets skriverkarle er flinke til å avlede oppmerksomheten fra angstfulle forutanelser. Med borgerlighet og positiv dyktighet har Tranmæls parti slått ut sine motstandere, der lever på sine partimaskiner som fortærer hverandre!

Haaland tar alt med når han side ned og side opp skal «klarlegge» det for innenattlesere i Europas nye historie helt unødvendige spørsmål om nazismens årsaker.

«DIEGIVNING»

«POTTETRENING».

«Fyldige opplysninger om de tyske skikker på dette punkt har vært vanskelig å finne. I etterkrigsårene er det levert to mer prinsipielt orienterte forsøk på å analysere den psykologiske bakgrunn for nazismen. Av disse nevnes psykiatrikeren Schaffner nesten intet om diegivningen . . . Likevel tyder tallene på at skuffelser under diingen er hyppigere innenfor middelstanden en blant de lavere klasser . . . Sterke frustrasjoner under diegivningen kan utvikle aggressivitet . . . De forhold som interesserer oss mest, er den forholdsvis direkte utformning av tidlig aggressivitet».

Akkja, her kan være sådd et forbrøderisk nazifrø. Men sier Haaland på side 176:

Større betydning har sannsynligvis behandlingen i den tid barna lærer å gå på potte. Her foreligger det mer omfattende opplysninger om tysk

menom at det Haaland har lov til å drive «forsking»?

Hambro og æresgasjen

Forts. fra side 1

som har vært avgjørende for den senere utvikling i reining av restriksjoner, ufrihet og inflasjon.

At kongen og regjeringen kom ut av Oslo førte sluttelig til at de også kom ut av landet, og takket være Hambro med et tillitsvotum i lommen — et tillitsvotum som senere er blitt misbrukt ut over det angitte formål. Enn om Hambro hadde fått Statsmyndighetene til å bli i landet? Til å vareta sine funksjoner på konstitusjonell vis og foregå befolkningen med et godt eksempel, uten å la seg kue av okkupanten? Så man kunne unngått splittelsen og de uklare forhold som førte til etterkrigsoppgjøret? D.v.s. den linje som var den prinsipielle i Stortingets beslutning den 9. april etter regjeringens forslag med støtte av Hambro.

Noen konstitusjonelt tilfredsstillende forklaring på at regjeringen ikke fulgte denne linje etter den 13. april er ikke gitt, men det er kjent at pkt. 2 i det engelske provokasjonsprogram her ble aktuelt.

Herr Wright uttaler seg forsiktig, når han betegner Stortingsbeslutningen den 9. april som et «tillitsvotum», i stedet for å snakke om den såkalte fullmakt som av hr. Hambro selv ble forklart å være begrenset til å gjelde ordinær bemyndigelse i samsvar med Grunnlovens § 17.

Ut over denne begrensning hadde regjeringen ingen «Elverumsfullmakt», selv om man av opportunitetshensyn blir enige om en fiktiv sådan. Folkerettslig og konstitusjonelt var regjeringen ute av funksjon fra den forlot landet, uten bemyndigelse til å delta i stormaktskrigen. Dens forsøk på å bli ansett som «krigførende» skyldtes opprinnelig hensynet til Grunnlo-

vens §§ 11 og 41. Det var ønskelig å «kunne si» at kongen var i felt (iflg. gen. Ruge). Regjeringens anordninger ut over grensen av Grunnlovens § 17 var uten konstitusjonell hjemmel (vurderingsmessig på linje med proposisjoner, iflg. prof. Skeie), foruten å være direkte grunnlovstridige, når det gjaldt bestemmelser med «tilbakevirkende kraft». De dødsdommer som er felt må sees i lys herav, likesom hele etterkrigsoppgjøret forøvrig. Dette bør hamres inn i bevisstheten hos den uvitende masse som ennå i stor utstrekning er infisert av hetspropagandaen fra London og det ensrettede «retts»oppgjør, som ikke hadde noe med rett å bestille» (iflg. «Den norske Rättsuppgörelsen»), men ble gjennomført under opinionsterror og villedende pressekommentarer, samt dessverre med støtte av mange jurister som har sviktet sitt kalls ideelle krav.

Hambros innsats må sees i lys av denne senere utvikling i forbindelse med hans forhold i april dagene. I betraktning kommer også at han personlig stemte for bekreftelse av bestemmelsen om dødsstraff, tross sin egen, klare begrensning av «Elverumsfullmakten».

J. V.

Vi har alle nok kraft til å holde ut andres lidelser.

La Rochefoucauld.

Den kører godt lass, som god kone kører i gard.

Ordtak fra Vest-Agder.

Det är på medlidande med sig själva som människorna i våra dagar går under.

Oscar Levertn.

Intet virker så tiltrekkende som det tilbaketrukne.

Ukjent kilde.

R. S.

Man er ikke åndfull bare fordi man har mange ideer, like så lite som man er en stor feltherre fordi man har mange soldater.

Camfort.

Brillesjengene -

Forts. fra side 1

Men også utenfor hadde taknemligheten direkte adresse: Churchill, Frank Buchmann, m. fl. har gitt sterke positive uttalelser om Hitler.

Der Führers gunst ble en formuespost på nesten like linje med en god bankkonto. — Både denne store nye profet og gullet hadde sine fantastiske troende: religionskrigen lå i luften.

Resultatet kjenner vi: Liket beseiret den Gale.

Det er krigens fasit, — etterkrigstidens etiske krav.

Oscar Ørnulf Aall.

Kjærlighetens gjerninger, som ingen mann kjenner til, eller noensinne kan få spurt, de forgår aldri.

Drummond.

Vi lever i en tid da spøkefuglene ser ut som likbærere og kaller seg for politikere.

Guy de Maupassant.

FOLK og LAND

Redaktør og utgiver:
JOHANNES KRINGLEBOTN
Postboks 3237, Oslo

Ekspedisjon og kasse:
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 3214

Abonnementspriser:
Kr. 25,- pr. år, kr. 12,50
pr. halvår. Sverige og
Danmark: kr. 28,00 pr.
år, kr. 14,50 pr. halvår.
Utlendet for øvrig: kr.
33,00 pr. år, kr. 16,50 pr.
halvår. I nøytralt om-
slag kr. 35,00 pr. år, kr.
17,50 pr. halvår.

Løssalg 65 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter
over en spalte.
Bruk postgiror. 16450.
Sambandstrykkeriet
Oslo